

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo lista „Mir“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.

Za inserate se plačuje po 20 h od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXXIV.

Celovec, 17. decembra 1915.

Št. 72.

Glasoni o miru.

Grof Tisza v ogrski zbornici in nemški državni kancelar v nemškem državnem zboru o mirovni pogajanjih.

V ogrski poslanski zbornici se je dne 7. t. m. grof Julij Andrassy v svojem govoru o zunanjem položaju dotaknil tudi vprašanja o miru. Rekel je: Vse smo že dosegli, kar je za dober mir potrebno, da, še več, kakor so mogli pričakovati najbolj napeti Nemci, Avstrijci in Bolgari. Tudi imamo v rokah večje jamstvo kakor naši sovražniki. Imamo prav vse predpogoje za dober mir, in zločin proti celemu človeštvu je, to strašno prelivanje krvi le še za en sam dan podaljšati. Če pomislimo, da bodo ti v sedanji vojski nasproti si stoječi narodi po mirovnem sklepu poklicani, da med seboj zopet prijateljsko občujejo, potem vendar ne more biti nobenega drugega mnenja, kakor da se mora v trenutku, ko se zdi sklepanje miru mogoče, vse storiti, da se sklene mir. (Živahno odobravanje.) Govornik je prepričan, da so se tudi naši nasprotniki le s težkim srcem odločili za vojsko; tudi za nje bi bil najlepši trenotek v življenju, če bi mogli zopet v nožnico vtakniti meč. Žal, da pri nasprotnikih ne vidi tega namena, skleniti mir, in zato je prepričan, da moramo ta boj nadaljevati.

Ministrski predsednik grof Tisza

se je pečal z Andrassyjevim govorom. Glede Romunije se je izrazil: Imamo trdno zavest, da naj se Romunija odloči kakorkoli, to ne bo imelo odločilnega vpliva na usodo monarhije. Kar je rekel Andrassy o miru, je nadaljeval, vse podpisem. Kljub temu obžalujem, da je to rekel. Vsi pač vemo, kakšne sovražnike da imamo. Po časopisih četverozveze bo sedaj brati, da se je ogrska po-

slanska zbornica odločno za mir zavzela. Zato bi podčrtal, da bomo brez vsake bojazni morali vojsko tako dolgo nadaljevati, da bomo vcepili sovražnikom hrepenje po miru in zavest potrebe miru. (Živahno pritrdjevanje.) Predpogoji za mir so bili pravzaprav vedno dani, ko bi bili sovražniki le opustili svoje namene, napadati nas in nam jemati. Toda sovražniki niso opustili teh namenov. V ogrskem narodu ni človeka, ki bi hotel mir prej skleniti, kakor so dani predpogoji za tak mir, ki nam zagotavlja našo varnost in našo bodočnost.

Če bo prišlo do miru, je to odvisno samo od naših sovražnikov. V eni zadevi pa bodimo na jasnem. Čim pozneje bodo naši sovražniki prišli do spoznanja, da bi bila nadaljna vojska brez smisla in zločinsko prelivanje krvi, čim večje zmage bomo izvojevali, da bo prišlo to spoznanje, čim večje bodo žrtve, ki nam jih nalagaa ta vojna, tem težji bodo seveda za naše sovražnike mirovni pogoji. V tem velikanskem boju, ki bo za dolgo časa odločil bodočnost naroda, mora vsak svojo dolžnost izpolniti, ne le oni v strelnih zakopih, ampak tudi mi vsi doma, in ena naših prvih dolžnosti je, da ves čas med vojno nikdar ne pustimo zatemniti prelepe podobe edinosti in požrtvovalne domovinske ljubezni, ki jo je ogrski narod od začetka vojne sem kazal.

V nemškem državnem zboru

je socialdemokratični poslanec Scheidemann vprašal, pod kakšnimi pogoji da bi bila vlada voljna skleniti mir. Državni kancelar von Bethmann Hollweg je dne 9. t. m. odgovoril takole:

Ta interpelacija je v sovražnih državah vzbudila precej pozornosti, predvsem veselja. Menim, da bo utemeljevanje te interpelacije pričakovanja naših sovražnikov razočaralo. Iz besed poslanca Scheidemanna je izvenevala skrb, da ne bi se morda izognili možnemu častnemu miru in ne bi pametnih ponudb, ki bi se nam stavile, odklonili, le zato ker bi hoteli vse zavzete dežele obdržati ali celo še druge k njim izvojskovati. Za odgovor je treba ozreti se na zgodovino vojske.

Državni kancelar izvaja nato, kakšne uspehe da so dosegli: Sovražniku smo vzeli up za upom. Dokler so sovražniki upali še na Bolgarijo in se je Turčija odrezana od nas bojevala, nismo mogli pričakovati, da bo nasprotnik opustil svoje upe. Po velikih uspehih v Srbiji in ko je prosta pot do Turčije, so ogrožena najbolj občutljiva mesta angleške svetovne vlade, ali ni pričakovati, da bodo sovražniki spoznali, da je zanje igra izgubljena? Ali se ne zbudi marsikateremu našemu možu, ki vidi, da se vojska ne bo na naš račun končala, misel: Zakaj še nadaljne žrtve?

Zakaj nemška vlada ne ponudi miru? V resnici noben naših sovražnikov ni začel pri nas s kakimi mirovnimi pogajanjimi. Pač pa so izmišljevali naše mirovne ponudbe. Če hočemo govoriti o lastnih mirovni pogojih, si moram najprej ogledati, kakšni so

mirovni pogoji sovražnikov.

Naši nasprotniki so v prvi pijanosti upov razglasili kot cilj vojske, da bodejo razdrobili Nemčijo. Na Angleškem so hoteli, če treba, vojskovati

Podlistek.

Ljudska prerokovanja o vojni.

Kmeti stan bi bil pesem sama, če ne bi bil od nekdanj zdužen s tako velikimi napori in trpljenjem. Ni ga menda stanu, ki bi bil tako raznoličen po svojih opravkih kakor je kmeti stan. Tudi najtežja kmetijska dela, pri katerih ljudje telesno veliko trpijo, spremlja vesela pesem, neizčrpna pesem božje narave, naj jo drobijo veseli in šegavi mladiči, da se razlega od vasi do vasi, naj jo režejo kakor škranjčki zgodnji, ukajoči kose ali jo diha od slabotne leščerbe razsvetljena kmetijska soba ob zimskih večerih, ko brnijo kolovrati in dedek pripoveduje pravljice.

Kako suhoparno, enolično je nasproti temu opravilo uradnika ali tovarniškega delavca. Zato se ljudsko mišljenje snuje na kmetih, kjer bujno cvete fantazija in se misli v globé v človeško življenje. Moderno, stroju podobno, nemirno življenje po mestih in v tvornicah, ki se skokoma giblje od predmeta do predmeta in si ne da časa za razmišljanje ali pa hladno računa kakor trgovec, je umiranje veselo duše, pogrebanje poezije. In čim bolj prodira na kmete duh in mišljenje meščanstva, tembolj gine vesela stran kmetijskega stanu in tembolj se čuti njegova butara.

Važno mesto v ljudski fantaziji so zavzemale ljudske prerokbe, ki so se ohranile v našem ljudstvu najbolj pristne v krajih, ki jih je moderna kultura najmanj obližnila. Ljudske prerokbe se naslanjajo deloma na sveto pismo, povečini pa si jih je ustvarila bogata in zdrava ljudska fantazija; po nekem zdravem nagonu je videlo ljudstvo bodoči razvoj človeštva, napravljalo si počasi, pa

sigurno dobro sodbo o človeškem napredovanju. Ljudstvo je opazilo, da z napredkom v gospodarskem in prometnem življenju ne koraka vstric nepokvarjenost, poštenost in versko življenje človeštva. Zato je videlo v modernem življenju le slabo stran, ne pa tudi dobre strani istega.

Pri tem je uporabljalo ljudstvo sporočila svojih pradedov iz domače zgodovine, seveda prikrojena po svoji fantaziji, kakor na pr. o kralju Matjažu, ki da spi pod goro Peco in čaka trenotka, kdaj da naj pride pomagat cesarju, ko bo v stiski. Kralja Matjaža si je ljudstvo ustvarilo iz ogrskega kralja Matija Korvina (1458—1490), ki se je priljubil ljudstvu zavoljo svoje pravicoljubnosti; občudovalo je pa v njem tudi njegove zmožnosti kot vojskovodja in mu je ohranilo hvaležnost, ker je potisnil iz Bosne Turke, ki so odtam vpadali v naše dežele. Tako globoko se je vkoreninil tal. 1490. umrli vladar v mišljenje slovenskega naroda, da je dobil celó mesto v sedanji svetovni vojni.

Tudi o sedanji svetovni vojni še živé med narodom prerokovanja. Ljudstvo je po nagonu čutilo, da sebičnost ljudi, krivičnost narodov in njihov pohlep mora izcimiti veliko vojno. Fantazija si je seveda spredla vsemogoče naravne spremljevalke vsake večje vojne, hude čase, stiske; mnogo posameznosti iz teh prerokovanj pa je gotovo nastalo pozneje, ko so prerokovana dejstva že nastopila, kakor na pr. da bodo orožniki nosili „špičaste kape“ itd. Zato imajo ta prerokovanja, v kolikor povedo to, za kar ni treba prerokovega duha, ampak kar narekuje o bodočnosti sodba treznih pameti, resnično podlago, drugo pa je gola pritiklina ljudske domišljije.

Tako so se ohranila v Selah in Slovenjem Plajberku prerokovanja o svetovni vojni, ki jih vsled

cenzure smemo le toliko objaviti, v kolikor niso vznemirjevalna za tiste, ki verjamejo vsako ljudsko prerokbo, kakor da bi bile te prerokbe razodete od sv. Duha, kakor so svetopisemske prerokbe.

To ljudsko prerokovanje pravi: Prišle bodo velike izpremembe in novosti. Vpeljale se bodo nove mere, vage in nov denar, da se nikdo ne bo spoznal več. Ob cestah bodo nasipali grobove in postavljali stebre, po katerih se bo iz enega mesta v drugo govorilo. Žandarji bodo špičaste kape nosili. Kača bo na Koroško glavo pomolila, črn bik bo po Rožu tulil. Iz vsake beraške bajte bo prišla „frava“ ven, in hlapec se od gospoda ne bo poznal. Od vsega in vsake malenkosti se bo davek pobiral in celó kruh bo obdačen.

V spodnjih krajih bo začela ena glavnja (na enem koncu ogorel kol iz kresa) tleti, najmanjši kraljič se bo vzdignil, in kres se bo zanetil črez in črez, da bo ves svet v ognju. Hudi časi bodo nastopili, ko bi imel biti (namreč cesar), pa ne bo. Vojska z Rusom se bo začela, ko se bo pšenica žela, in potem bo volna draga. Turške kamele bodo Reno pile. Prišli bodo časi, ko bo tisti bolj srečen, ki nič nima, kakor pa bogatin. Ko bo naš cesar v stiski, bo prirasla kralju Matjažu brada trikrat okoli mize. On je bil zasut z vojsko pod Gnilim morjem, ker se je vzdignil proti Bogu. Čas pokore bo potekel; on se bo vzdignil s celo vojsko, katere je toliko, da bi morje posušila, prišel našemu cesarju na pomoč in slavno zmagal. Mir pa se bo sklepal na Sovrškem polju pod lipo, ki ima sedem vrhov. Tam se bo mirilo sedem kraljev.

Potem bo prišel preobrat. Začela se bo druga „vera“, večja prijaznost, in ko se bosta na cesti srečala najhujša sovražnika, se bosta objela in nagovorila: „Bratec, kje si Ti bil, da si še živ?“

se v ta namen kar 20 let. Glede časa so si tam zdaj malo v skrbeh, konečni namen je pa še isti. List „Statesmann“, ki velja za zmerne, navaja med mirovnimi pogoji vrnitev Alzacije-Lotarinške, uničenje takoimenovanega pruskega militarizma (vojaškega sistema), izgnanje Turkov iz Evrope in vpostavitve velike Srbije z Bosno! Prejšnji minister Masterman zahteva odcepljenje ozemlja na levi strani Rena in vse nemške kolonialne posesti. Ostane torej še vse pri starem: „Nemčija mora biti uničena.“ Tako zveni tudi iz francoskega časopisja. Še vedno hočejo Alzacijo-Lotarinško. Gospod Hantoux je nedavno proti navadi drugih v „Figaro“ priznal, da je Francoska začela vojsko, da dobi nazaj Alzacijo-Lotarinško. Scheidemann je hotel namigniti, da narodi ne mislijo tako. Mogoče, da pri naših sovražnikih posamezni pametni ljudje, ki poznajo vojaški položaj, v svojem srcu želijo, da bi bil že enkrat konec velikemu prelivanju krvi; ne vidim pa, da bi ti maloštevilni možje, kadar dobijo besedo, tudi prodri. Mogoče je bodočnost njihova, sedanost gotovo ne. Govori v zgornji zbornici (angleški), o katerih je govoril Scheidemann, v angleškem časopisju skoraj nobenega odmeva niso napravili, ampak so povzročili le, da so postavljali divje vojne cilje, o katerih sem ravnokar nekoliko govoril. Popolnoma odločilno pa je

zadržanje sovražnih vlad.

Asquith je v svojem govoru v Guildhall razglasil, da so njegovi vojni cilji še vedno isti, kakor ob začetku vojske: Prostost malih narodov, predvsem Belgije, in uničenje pruskega militarizma. O prostosti malih narodov mi ni treba nobene besede več izgubljeni. Za Grško bo svet te vere ozdravljen, najbrž mali narodi sami. Odkar se za male države bori Angleška, jim gre slabo. Na Nemškem smo že od prvega dne vedeli, da se za „varstvom malih držav“ skriva želja, enkrat za vselej opraviti z veliko državo, katere rast so toliko časa ogledovali z nevoščljivostjo, in temu pravijo „uničenje pruskega militarizma“. To angleško parolo so vsi drugi zavezniki prevzeli. Sazonov, gospod Viviani in sedaj gospod Briand so ponovno povedali, da ne bodo prej odložili orožja, dokler ni premagan pruski ali nemški militarizem. Poleg tega ima še vsak izmed zaveznikov še posebne zahteve. Angleški kolonialni minister hoče, da se izvrši narodnostno načelo, tako da se vrne Alzacija Francoski, Poljska pa poljskemu narodu. Zanimivo bi bilo, slišati enkrat od Angleške, kaj se naj pri izvrševanju tega narodnostnega načela zgodi z Indijo in Egiptom? (Veselost.) Razen vpostave Belgije in Srbije hoče gospod Briand na vsak način imeti Alzacijo-Lotarinško, gospod Sazonov je pa jasno pokazal na Carigrad. Toda o resničnem vojaškem položaju so svoje narode od prvega dne naprej slepili; z lažnimi poročili vseh vrst, ki so prihajala kakor iz kake tovarne, so sejali zoper nas

neizbrisno sovraštvo.

Sedaj je jasno, da se s tem ne izvojskujejo nobene zmage. Ni mogoče več prikriti, da smo na vzhodu in zapadu daleč v sovražnikovi deželi, da smo odprli pot na južni vzhod v Turčijo in imamo v rokah dragoceno jamščino. Pa v to, da se mora Nemčija razbiti, so se tako zagrizli, da ne morejo več izpustiti. Zato morajo še novi stotisoči v klavnico. Najnovejša vaba za slepo vojno divjanje je

upanje na onemoglost v vojski.

Vsi smo edini, da je dovolj živil in jih je treba le prav razdeliti. Ozemlja, ki sega od Arras na Francoskem do Mezopotamije v Aziji, gospodarsko ni mogoče stisniti. In če to ne pomaga, naj nas upogne pomanjkanje surovin. Za dolgo dobo vojne smo z vsim potrebnim oskrbljeni. Celo vrsto blaga, ki smo ga prej dobivali iz inozemstva, smo se naučili sami izdelovati. Bakra imamo za mnogo let dovolj. Volne in bombaža smo v Belgiji in na Poljskem našli v velikih množinah. Bombaža dobivamo sedaj tudi po Donavi. Z gumijem bomo varčevali in z najboljšim uspehom izdelujemo umetni gumi. In če bi ga tudi zmanjkovalo, ali verjame kdo, da nas more zavoljo pomanjkanja gumija potlačiti? (Živahno priznanje.) In da bi bili na ljudeh izčrpani? Da ni merodajno samo število, je dokazala dosedanja vojna. Čisto nerazumljivo je, kako more govoriti o izčrpanju človeškega materiala Francoska, tista Francoska, ki vpoklicuje sedaj letnik 1917 in je letnik 1916 že povečini postavila. Nismo šli tako daleč kakor Rusija, tudi ne kakor Francoska, ki je brambno dolžnost razširila preko 45. leta. Pri številu, ki ga še imamo, ne mislimo na to, prekoračiti to mejo. Naše izgube niso samo odnosno, ampak so tudi splošno manjše kakor Francoske. Nemčija ima 30 milijonov več prebivalcev. Naše izgube

— čeravno manjše ko francoske — bolijo. Gospod Briand se je spominjal francoskih žen, njihovih solz, njihovega junaštva. Ali mislijo na Francoskem, da so nemške žene manj hrabre, da svojo domovino manj ljubijo? Naši sovražniki naj poizkusijo, uničiti nas. Če se za domačijo in hišo borimo, nam ne zmanjka sape.

Kam privede sovraštvo proti nam, dokazuje sramotni čin, da je posadka angleške vojne ladje „Baralong“, ki je vozila pod ameriško zastavo, na grd način moštvo nekega nemškega podmorskega čolna umorila. Ta grozni čin je angleško časopisje popolnoma zamolčalo. Sovraštvo, nevednost in hinavščina so napravili strašno veliko gorj. Dokler je tako pri sovražnikih, bi bila vsaka mirovna ponudba od naše strani neumnost, ki vojne ne skrajša, ampak le podaljša. Najprej morajo pasti krinke. Če nam pa ponudijo naši sovražniki mir in bi njihove ponudbe odgovarjale časti in varnosti Nemčije, smo vsak čas pripravljene, razpravljati o njih. Zavedajoč se velikih uspehov orožja odklanjamo vsako odgovornost za nadaljevanje revščine, ki napolnjuje Evropo in svet.

V posameznosti se danes ne more spuščati in ne povedati, kakšne garancije hoče cesarska vlada na pr. v belgijskem vprašanju zahtevati. Eno pa si morajo reči naši sovražniki sami: Čim dalje, čim besneje se vojskujejo zoper nas, tembolj rastejo potrebne garancije. Če hočejo napraviti naši sovražniki med Nemčijo in ostalim svetom prepad za vedne čase, naj se ne čudijo, če si tudi mi svojo bodočnost po tem uredimo. Ne na vzhodu ne na zapadu ne smejo imeti naši sovražniki vrat za vpad, skozi katera bi nas jutri iznova in huje ko dosedaj ogrožali. Znano je, da je dala Francoska Rusiji posojilo le s pogojem, da Rusija dogradi proti nam poljske trdnjave in železnice. Ravnotako znano je, da smatrate Angleška in Francoska Belgijo za ozemlje, na katero postavite svoje za vojsko pripravljene armade. Zoper to se moramo politično in vojaško zavarovati. Zagotoviti si pa moramo tudi svoj gospodarski razvoj.

Že 29. avgusta sem rekel, da nismo mi tisti, ki ogrožamo male narode. Ne da bi podjarmili tuje narode, se bojujemo v tem usiljenem nam boju, ampak v varstvo svojega življenja, svoje svobode. Za nemško vlado je ta vojska ostala, kar je bila od začetka: **Obrambna vojska nemškega naroda in njegove bodočnosti.** Ta vojska se sme končati le z mirom, ki nam po človeški sodbi da zagotovitev, da se vojska ne bo več povrnila. V tem smo vsi edini, in to je naša moč. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Odmev na Angleškem.

Kakor poroča Reüterjev urad, so vsi časniki zoper namig nemškega državnega kancelarja, da morajo zavezniki prvi priti z mirovnimi predlogi.

„Westminster Gazette“ piše: Če Bethmann Hollweg misli, da bi bila vojna že davno z nemškimi pogoji in z nemško grozoto končana, če bi ne bilo Angleške, smo ponosni na poklon in obljubimo državnemu kancelarju, da vojska ne bo prej končana, da bomo imeli obsežne garancije za to, da nam Nemčija ne bo zopet natvezla vojne in skušala sosede strahovati z metodami, kakor se kažejo v tej vojni. Naši mladi ljudje vrlo vstopajo v službo. Naš najboljši odgovor zasedaj je, pokazati na urade za priglas rekrutov.

„Globe“ pravi: Nemčija noče skleniti miru, kakor pravi Bethmann Hollweg, dokler ne bodo zavezniki zanj ponižno prosili. To je dobro poročilo, ker varuje pred nevarnostjo prehitro zlimanega miru. „Daily Chronicle“ piše: Zavezniki ne smatrajo Nemčije za nepremagljive in tudi ne bodo tega storili, ko je zagotavljal to Bethmann Hollweg. Tudi vemo, odkod prihaja govorica o miru in zakaj polagamo veliko važnost vprašanja, kako dobiva Nemčija živila, olje, gumi in bombaž. O tem se ne bomo obračali za pojasnilo na državnega kancelarja. O takoimenovani preobilici bombaža, ki prihaja po Donavi iz najmanjšega ozemlja z bombaževino, smo lahko potolaženi.

Poraz Angležev in Francozov v Macedoniji.

Vzhodna armada se je umaknila na grška tla. — Solun njeno utrjeno opirališče. — Bolgari korakajo v Albanijo.

Največje in najhujše bitke zoper Srbe so imeli pri zadnji ofenzivi v srbski Macedoniji Bolgari. Ko so na Kosovem polju po desetdnevni, ljuti bitki porazili srbsko armado, ki je že prej izgubila večji del svoje artiljerije, so začeli svoje akcije za ostali del Macedonije. Pognali so del srbske armade pri Strugi ob Ohridskem jezeru v Albanijo. Srbi so se umaknili na levi breg Črnega

Drina in podri za seboj vse mostove. Bolgari so jim pa sledili na albanska tla in 12. dec. prekoračili pri Ohridi in severno od Struge Drin. Energično so napadli, ujeli 400 Srbov, zaplenili tri topove in zasledujejo sovražnika naprej proti Elbasanu.

Obenem so se Bolgari začeli pripravljati na napad zoper francosko in angleško armado v Macedoniji. Že 6. decembra so porazili pri vasi Petrovo en francoski bataljon. Tam so koncentrirali nato Francozje del svojih čet, ki so se umaknile nazaj od Demirkapu, dočim je drugi del čet odkorakal v smeri proti Ghevgeli. Iz tega bi se dalo sklepati, da Francozje niso nameravali sprejeti večje bitke, da so imeli v načrtu, umakniti se. Toda Bolgari so njihove čete energično napadli, kar je sploh za bolgarsko armado značilna lastnost. Na fronti Mirovka—Petrovo so se Bolgari polastili dveh strmih grebenov in vrgli bežeče Francoze nazaj na Vardar. Na levem bregu Vardarja prodirajoči oddelek je nenadno napadel postojanke pri izlivu Vode Dolne, ki so jo Francozje z mnogimi okopi in žičnimi ovirami dobro utrdili. Francozje so začeli omahovati in so se začeli v neredu umikati proti vasi Gradec; konečno so bili po dveh bajonetnih bojih vrženi iz Gradca in Hudovega.

Tudi južno od Strumnice so Bolgari zasledovali Angleže in Francoze proti Rabrovemu in Valandovemu in so se polastili močne postojanke na črti Memisli—Kajali. Tam so ujeli 400 Angležev in zaplenili 10 angleških topov. Pri kolodvoru v Hudovem so dobili 500 zabojev patron, provianta in drugega materiala, na kolodvoru pri Mirovcah pa 30.000 kg pšenice in druga živila. Bolgari so zasledovali Angleže in Francoze na obeh bregovih Vardarja proti Ghevgeli in Dojranu. Na črti Baba—Berg, kota 510, vas Dedeli, kota 610, so vrgli Angleže in Francoze. Angleži so se umaknili proti jugovzhodu, Francozi proti jugozapadu. Pri vasi Furka so prodri Bolgari sovražni centrum, nakar se je sovražnik umaknil na nevtralno grško ozemlje. Bolgari so ga zasledovali do grške meje. Bolgari so zavzeli Ghevgeli in Dojran in imajo sedaj vso srbsko Macedonijo. V Ghevgeli so Francozi razstrelili most čez Vardar.

Bolgarsko uradno poročilo pravi: Pravičnost zahteva, da konstatiramo, da so se francoske čete mnogo hrabreje bojevale kakor Angleži.

Sarrailove ekspedicije se je udeležilo 97.000 Francozov, 73.000 Angležev s 600 poljskimi topovi, 130 gorskimi in 80 težkimi topovi.

Angleži in Francozi so se bali, da jih grška armada v zadnjem trenutku ne razoroži, ko stopi njihova armada, bežeča pred Bolgari, na grška tla. Zato so napravili v Atenah zadnje korake. Baje so jim Grki dovolili, da se smejo utrditi v Solunu in ga napraviti za opirališče za nadaljne akcije; del svoje armade so Grki odtegnili od tam in tako dokazali, da imajo resno voljo. Vendar pa se Grki tudi Bolgarom ne bodo ustavljali — tako poroča Reüterjev urad — če prestopijo grško mejo in prenesejo boj na grško ozemlje. Francozi in Angleži pa še naprej izkrcavajo v Solunu čete in velike množine vojnega materiala.

izbrano se je obneslo za vojake v vojski in spleh za vsakega kot najboljšo

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gletu, infuzionci, prani, vratni in boleci v hrčtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. opagat. oampas.

Nadomestilo na **Sidro-Pain-Expeller.**

Steklenica krom. — 0,5, 1,0, 2,0

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri sistem levu“, Praga, I., Elizabetna cesta 5.

Dnevne raspošiljanje.

Boji v Črnigori.

Naša armada v severnovzhodnem delu Črnogore napreduje. Dne 11. t. m. je zasedla Korito in Rožaj. Med Pečjo in Rožajem je zaplenila 52 srbskih topov. V teh bojih je ujela 6900 mož. Naši letalci so z uspehom metali na ostrog pri Berani bombe.

Južnozpadno in južno od mesta Plevlje so naše čete iznova potisnile nazaj sovražnika. Tam in v vzhodnočrnogorskih gorah je bilo 2.500 ujetih.

Črnogorsko poročilo.

Rim, 12. decembra. Črnogorski generalni konzulat objavlja sledeč uradni brzojav iz Cetinja:

Sovražnik je 9. t. m. večkrat najhuje, pa zaman napadael naše postojanke pri Motaruge. Ujeli smo 30 vojakov. V smeri Sjenica—Brodarevo je trajal boj ves dan brez uspeha za sovražnika.

Rusko bojišče.

Naše uradno poročilo pravi: „Mestoma topovski boji. Nobenih posebnih dogodkov“ in „nič novega.“ Nemško uradno poročilo od 14. t. m. pravi: „Nobenih bistvenih dogodkov.“

Francosko bojišče.

Vzhodno od Nieuve Chapelle (južnozpadno od Lille) se je pred našimi ovirami ponosrečil poizkus malega angleškega oddelka, iznenadoma ndreti v našo postojanko. V Vogezih je prišlo do brezpomembnih patrolnih bojev. Sicer ni nobenih bistvenih dogodkov.

Turško bojišče.

Turki so v Mesopotamiji proti Bagdadu prodirajoče Angleže v Iraku pošteno naklestili in jim prizadali precejšnje izgube, kar so Angleži v svojih poročilih priznali. Od tedaj tam ni nič novega.

Na kavkaški fronti so Turki odbili poizkuse malih sovražnih oddelkov v nekaterih odsekih.

Na dardanelski fronti se vršijo živahni boji s sovražno artiljerijo, v katere posegajo tudi sovražne oklopne križarke. Pri Seddil-Bahru je sovražnik podvzel napad, ki ga je turška artiljerija odbila in sovražnika prisilila, da se je z velikimi izgubami vrnil nazaj v svoje strelne jarke.

Italijansko bojišče.

Italijanska ofenziva ob Soči vidno pojema. Na Doberdobski planoti je italijanska infanterijska brigada napadla naše postojanke južnovzhodno od Sv. Martina; bila je odbita in je imela velike izgube.

Na goriškem predmostju so se vršili topovski boji in boji z minami. Sovražen poizkus, zavzeti vrh severnovzhodno od Oslavja, je bil kmalu ustavljen. Na cesti v St. Peter ležeči del mesta Gorice je bil zopet od artiljerije obstreljevan.

Na Tirolskem je sovražna infanterija delavna v Judikarijah. Manjši sovražni napadi so bili odbiti. Italijanska artiljerija obstreljuje utrjeni prostor pri Lardare in naše postojanke pri Rivi, Roveretu in na Col di Lana.

Raznoterosti iz vojne.

Ruske priprave za ofenzivo.

Piotrkov, 14. dec. Preko Štokholma se poroča: Za celo rusko fronto, zlasti na obeh skrajnih krilih, se že nekaj časa sem vršijo velike priprave za daljšo ofenzivo. Zlasti je bila dvinska armada z rezervami zelo ojačena. Velike zaloge municije so prišle iz francoskih in japonskih tovarn. Na sredini fronte se delajo priprave v Minsku. Velike rezerve zbirajo v kijevskem okraju. V resnih političnih krogih v Petrogradu se trdi, da so četverozevne države sklenile, da bodo v enem sledečih mesecev obenem začeli na vzhodu in zapadu ofenzivo in tako onemogočili premikanje nemških sil.

Bukarešta, 14. dec. Rusi odpravljajo zopet večji del proti Romuniji postavljenih čet na besarabski meji. Brzjojavna zveza med Rusijo in Romunijo je ustavljena.

Ruska napoved o koncu laške ofenzive ob Soči.

Berolin, 14. dec. Iz ruske meje se poroča listu „Nationalzeitung“: Kakor je razvideti iz poročil ruskih vojaških kritikov, se vršijo sedaj v Italiji veliki vojaški transporti. Precejšnje v Bologni zbrane rezervne čete se vozijo vse proti jugu. Tudi iz drugih mest odpravljajo množične čete. Nadalje vozijo vsak dan dolgi vlaki z živili in municijo v Brindisi in Bari. Ni dalje dvomiti, da bo Italija aktivno posegla vmes na Balkanu. Proti nevarnosti avstro-ogrskih podmorskih čolnov so menda ukrenili posebne varnostne priprave. Pač pa je pričakovati, da bodo boji ob Soči vidno slabejši. Ob Taljamentu dela na tisoče delavcev obrambne naprave. Nove obrambne postojanke se nahajajo 45 kilometrov za sedanjo fronto.

Angleško poročilo o bojih v Macedoniji.

London, 13. decembra. Vojno ministrstvo objavlja tako-le poročilo: Po hudih napadih zelo močnejšega sovražnika se je deseti diviziji s pomočjo ojačenj posrečilo umakniti se od Dojranskega jezera v zapadni smeri v vardarsko dolino in od tam v zvezi z zavezniki zavzeti močno postojanko. Ker je svet zelo gorat, je bilo treba na nekem mestu postaviti osem topov, odkoder jih pri umikanju ni bilo več mogoče spraviti naprej. Naše izgube znašajo približno petnajststo mož.

Političen pregled.

Nova nesoglasja med Ameriko in Nemčijo.

Zastopnik Wolffovega urada je 10. t. m. brezlično brzojavil iz New Yorka, da je javno mnenje proti Nemčiji močno razburjeno. „New York World“ poroča, da se pripravlja nova nemško-ameriška kriza, ki bo mnogo težja, kakor ona zavoljo potopljenega parnika „Lusitania“. Nemški veleposlanik v Ameriki, grof Bernstorff je sporočil državnemu tajniku Lansingu, da sta mornariški ataše von Boy-Ed in vojaški ataše von Papen odpoklicana. Istočasno je za oba zaprosil prsto pot v domovino. Državni oddelek je zaprosil angleškega in francoskega veleposlanika, da izposlujeta obema atašejema prsto pot. Zedinjene države po obstoječem mednarodnem običaju niso dolžne izposlovati atašejema proste poti, marveč samo zajamčiti njuno osebno varnost, dokler se nahajajo pod ameriško oblastjo v mednarodnih vodah. Atašaji niso diplomati ter jih je mogoče na odprtem morju ujeti kot vojne ujetnike. Tako je sporočil državni tajnik nemškemu veleposlaniku grofu Bernstorffu.

Albanija.

Preko Milana se poroča, da se je nekaj albanskih velikašev iz Tirana in Elbasana podalo v Ohrido, da zaprosijo centralni državi in Bolgarijo varstva za Albanijo. Italijanska poročila iz Valone po „Kölnische Ztg.“ zanikavajo, da bi bilo ob albanski obali izkrcanih precej čet. V Valoni je bilo izkrcanih le nekaj tisoč mož, razen tega delavske čete, ki naj gradijo dovozne ceste. Italija podpira zaenkrat le s pošiljanjem živil in materijala. Za ekspedicio na Balkan ima Italija ravnatoko malo čet kakor za Libijo. Cadorna se je proti vsaki ekspedicii na Balkan in v Libijo odločno izrekel. Preko Ženeve se poroča iz Berlina, da se je kralj Peter peljal skozi Lješ in se podal v notranjost dežele. Albanci se zelo trudijo, da bi zadržali umikanje Srbov v Albanijo.

Romunija.

Posebni poročevalec „Pester Lloyd“ poroča iz Bukarešte: Železniški promet med Rusijo in Romunijo preko Ungheni, ki bi se bil moral dne 12. t. m. zopet začeti, ostane zaenkrat še prekinjen. Pristanišče pri Reni je bilo do 20. t. m. za vsak promet zaprto. Konstantin Mille, urednik „Adeverula“, v uvodniku svojega lista dne 13. t. m. konstatira, da je za Romunijo po uničenju Srbije za vedno izginila možnost nastopiti proti osrednjima državama. Če se uresniči vest o umikanju angleško-francoskih čet na Balkanu, Romunom ne preostane nič drugega, kakor deliti usodo Srbije ali pa prositi Nemce, da jih vzamejo s seboj na zmagoslavnem pohodu v Carigrad, kakor se Mille z bridko ironijo izraža.

„Nationalistul“, novo glasilo liberalne stranke, poroča, da je kralj Ferdinand sprejel v zasebni avdienci predsednika konservativne stranke Marghilomana. Pri tej priložnosti je menda Marghiloman izročil kralju spomenico, v kateri povdarja potrebo, da Romunija že sedaj nastopi na strani centralnih sil in zasede Besarabijo.

Pohvaljeni vojni kurati.

Vojni škof Emerik Bjelik se je pred nedavnim mudil na koroški, tirolski in soški fronti in nadzoroval tam pastirovanje vojnih kuratov. Tudi v Celovcu je bil. Po dovršenem nadzoru je izdal poslanico na vojne kurate, v kateri slavi požrtvovalno delovanje vojnih kuratov ter omenja, da se tudi najvišji vojni poveljniki pohvalno in priznalno izražajo, kako zvesto izpolnjujejo vojni duhovniki svoj poklic in kako navdušujejo in vzpodbujajo vojaštvo v bojevanju. K tej poslanici vojnega škofa pripominja mariborska „Straža“ to-le: „Mi se te pohvale iz kompetentnih ust izredno veselimo, kajti iz naše (lavantinske) škofije je sedaj 28 duhovnikov na bojišču, ki se, s par izjemami, nahajajo vsi na južnem bojišču. Veselimo se tem bolj priznanja iz najvišjih vojaških krogov, ker je skoro nad vsemi duhovniki v začetku vojske visel Damoklejev meč, da jih pred oblastmi in vso javnostjo oblatijo ničvredni denunciantje, ki še sedaj sedijo doma na varnem pri peči. Toda pravica se je izkazala.“

Škofovo pismo se glasi:

Vrnivši se z nadzorovalnega potovanja s fronte na Tirolskem, Koroškem in pri armadi ob Soči, izpolnim svojo prijetno dolžnost s tem, da gospodom superiorom naše armade za smotreno, gotovo in izborna vodstvo dušoskrbja, pa tudi ostalim gospodom vojnim kuratom za njih hrabro in požrtvovalno zadržanje in delovanje izrekam svoje popolno priznanje in iskreno zahvalo.

Z veseljem sem zvedel, da primerno in zadostno število vojnih kuratov v sprednjih postojankah, na obvezovališčih, poljskih, mobilnih, re-

zervnih in epidemičnih bolnišnicah na junaški način oskrbuje dušeskrbje. Srce povzdigujoče je bilo gledati, kako so velečastiti gospodje v zasneženih in oledenelih krajih, visokih 2000 do 3000 m, mnogokrat v uticah, ki so jih sami zgradili, delili trpljenja in nevarnosti z vojaki. V tem položaju delujejo vojni kurati neutrudljivo ter neustrašeno delijo svete zakramente, opravljajo božjo službo in mnogokrat po prvi sv. maši morajo iti tri do štiri ure daleč v najtežavnejšem potu po sneženih višinah, ali pa se vozijo po žični železnici, da zopet na drugih postojankah berejo sv. mašo.

Višji poveljniki so mi že opetovano sporočili popolno hvalo in priznanje, kako naši vojni kurati vedno v najnevarnejših položajih in v območju sovražnega ognja izvršujejo svojo vzvišeno službo, navdušujejo čete, rešujejo Najsvetejše iz obstreljevanje cerkve, v Gorici v sredi med tisoči sovražnih granat dušeskrbje neustrašeno izvršujejo in si tako pridobivajo neštivilnih junaških činov ter neminljivih zaslug.

Klanjam se pred tem junaštvom in požrtvovalnostjo, katera je že bila mnogokrat in z Najvišjimi odlikovanji zaznamovana v plačilo za ponosno zavest in zvesto izpolnjevanje svojih dolžnosti, v pravičnem boju za cesarjev prestol in domovino.

Delujte še tudi v bodoče v tem smislu in v tem duhu ter se tudi nadalje udeležujte na slaven način uspehov naše slavne armade. Iskreno se vam zahvaljujem ter vam izražam srčne želje, da bi vas sveti blagoslov tudi v bodoče spremljal na vašem blagonosnem delovanju!

Dunaj, 8. decembra 1915.

Emerik Bjelik I. r.,
škof, apostolski vojni vikar.

Fellerjeve tek vzbudljive, lagodno odvajalne rabarbarske kroglice z zn.

„ELSA-KROGLICE“

prinesejo olajšavo.

6 škatljic franko 4 K 40 h. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg 67 (Hrvaško). Čez 100.000 zahvalnih pisem.

Dnevne vesti.

Poslovilna okrožnica g. dvornega svetnika pl. Mayrhoferja. G. dvorni svetnik Mayrhofer pl. Grünbichl je povodom svojega odhoda kot začasn voditelj velikovškega okrajnega glavarstva izdal na vse župnijske, občinske in druge urade ter šolska vodstva sledečo okrožnico: „Dne 1. decembra t.l. prevzame vodstvo okrajnega glavarstva gospod c. kr. deželni vladni svetnik baron pl. Benz. V tretjič se poslavljam od okrajnega glavarstva. Ker sem stal mnogo let na čelu političnega okraja Velikovec v mirnih časih, mi je bilo v visoko zadovoljenje, da sem v tem resnem in razburkanem času zopet, četudi samo mimogredé načeloval temu uradu. Zahvaljujem se za tudi tokrat izkazano podporo vsem, ki so opravljali kake uradne posle. Nepričakovane naloge so nastale vsem javnim upravnim mestom, zlasti pa občinam, in ko so bile premagane neizogibne začetne težave, se je posrečilo, biti kos tem nalogam. Ne smemo pa se truditi in moramo od dne do dne na to misliti, kako izpopolnimo delo, ki je od nas zahtevajo potrebe vojnega vodstva in nič manj domačega prebivalstva. Državi in cesarju zvesto mišljenje tega prebivalstva se je v vseh slojih sijajno izkazalo. Razen tisočev, ki jih je dolžnost poklicala na bojišče, se je mnogo prostovoljcev priglasilo in stražijo ob meji proti zavratnemu izdajalcu. Videl sem očete in matere jokati nad smrtjo svojih junaških sinov; s krvavečim srcem, pa brez mrmranja so žrtvovali najdražje svoji domovini. Točno in voljno se vršijo dajatve in z naporom vseh moči in kljub neugodnemu vremenu je bilo vse posejano in požeto. Za ranjene vojake, ki so bili spravljani v sedmerih bolniških oskrbovalnicah podružnice „Rdečega križa“, so povsod kazali ganljivo sočutje, bogati darovi so dohajali v društvene namene. Podpisale so se pri vseh treh vojnih po-

sojilih precejšnje svote; hranilnice in združni kreditni zavodi so k temu bistveno pripomogli. V nobenem oziru naš okraj ne zaostaja v tem, kar se je storilo v drugih delih dežele. Hočemo in bomo vztrajali do zmagovitega konca. Bog varuj našo drago domačo deželo! Živio cesar! Bilo je dobro in umestno, da je bil ob izbruhu vojne poslan za vodjo velikovškega okrajnega glavarstva ravno gospod dvorni svetnik pl. Mayrhofer, ker res dobro pozna krajevne razmere in mišljenje prebivalstva v tem okraju. Ljudstvo mu je tudi udano, ker mu ni bil hladen uradnik, ampak je šel ljudem vedno povsod na roko. Politična oblast si prihrani sama mnogo nepriklj, ljudstvu pa, ki itak veliko trpi, mnogo nevolje, če pošilja prave uradnike na prava mesta.

Duhovniška vest. Za kn.-šk. duhovnega svetovalca je bil imenovan učitelj veronauka na meščanski šoli v Celovcu vlč. g. Alojzij Schader.

Grof Tisza pri cesarju. Cesar je sprejel 13. decembra dopoldne ogrskega ministrskega predsednika grofa Tiszo v daljši posebni avdijenci.

Junaške smrti je umrl g. Martin Detela, cand. iur. in praporščak v rezervi iz Moravc na Kranjskem. Na laškem bojišču je zadobil smrtno rano, ki ji je podlegel 11. t. m.

Luka Pintar †. V Ljubljani je umrl profesor Luka Pintar, c. kr. ravnatelj študijske knjižnice v Ljubljani in slovenski pisatelj. N. p. v. m!

Profesor Anton Bezenšek †. Iz Sofije se poroča, da je umrl tam 11. decembra profesor Anton Bezenšek. Rojen je bil l. 1854. v Bukovju pri Frankolovem na Sp. Štajerskem. Na povabilo bolgarske vlade se je l. 1879. preselil na Bolgarsko, da je priredil sistem bolgarske stenografije. Bezenšek je bil tedaj že sloveč mož. Priredil je bil že prvo stenografijo za slovenski jezik in potem za hrvaščino in sicer zelo srečno. Že l. 1876. je začel izdajati mesečnik „Jugoslovanski stenograf“. V Sofiji je bil ravnatelj stenografske pisarne pri narodnem sobranju in obenem profesor na gimnaziji. Pozneje se je preselil v Plovdiv. L. 1910. je bil premeščen v Sofijo in bil imenovan za izrednega profesorja na vsučilišču, kjer je deloval do svoje smrti. Tujina je pripoznala njegove duševne vrline in mu dala primerno mesto v življenju, ki bi ga v domovini nikdar ne bil dosegel. Vendar profesor Bezenšek nikdar ni pozabil svoje domovine. Skoro vsako leto se je vračal na počitnice v njeno naročje. Tudi v Bolgariji je še vedno pospeševal slovensko stenografijo in jo izpopolnjeval. Sodeloval je pri raznih leposlovnih listih in političnih slovenskih dnevnikih. Bil je tudi sotrudnik „Družbe sv. Mohorja“. Po balkanski vojni je spisal kratko, praktično slovnico bolgarskega jezika za Slovence. Po svojem značaju je bil prijeten, vesel družabnik in veren mož. V rojstni vasi pod Konjiško goro je postavil veliko in lepo kapelico, posvečeno Devici Mariji in blagovestnikoma sv. Cirilu in Metodu. Časten spomin slavnemu možu!

Pozor, begunci! Dajejo se naslovi internirancev v Italiji sedaj za bovški, kobariški, breginjski in tolminski okraj. Zahteva se ime, priimek volgo, kraj, številka in občina internirane osebe. Za trud, družinska pojasnila in njih prevode je poslata istočasno 1 K 50 vin. Gabršček Ivan, učitelj, Dolina pri Trstu.

Zavoljo javnega pohujšanja je bila od c. kr. okrajnega glavarstva v Celovcu obsojena dekla Ana Politschnig v Blatogradu, ker je intimno občevala z nekim ruskim ujetnikom.

Pod vlak je prišla nadučiteljova žena Penzl Frančiška na postaji Mostič. Vlak ji je obe nogi skorodane čisto odtrgal. Prepeljali so jo v sanatorij „Marija pomagaj“ v Celovcu.

Zakon za konjske nabore. K izvršilnim določbam k § 4 zakon za konjske nabore se je sprejela sledeča določba: Ker se klasifikacija ne more vršiti takoj po izvršenem naznanilu, so pri posestni menjavi, nastali po izvršenem naznanilu, dolžne vse udeležene osebe, tako prodajalec kakor kupec, oziroma prodajatelj in prejemnik, naznaniti občinskemu predstojniku vse izpremembe v svojem posestnem stanju, nastale po izvršenem naznanilu do dneva klasifikacije, pismeno ali ustmeno.

Otroka je zadušila. Marija Sch., stanujoča na Velikovški cesti 29 v Celovcu, je naznanila, da je vzela k sebi v postelj 7. oktobra t. l. rojenega Adolfa Schellander, zaspala, in našla zjutraj poleg sebe otroka mrtvega. Otrok je bil pri njej v oskrbi.

Denarni promet v Švico. Pri poštnih naznanih v Švico se od 11. decembra naprej zaračuni 100 frankov za 143 kron.

Stari junaki. Po izbruhu vojne zoper Italijo so se priglasili za vojno službo trije člani c. kr. prostovoljnega meščanskega kora v Gradcu, četovodji Florijan Knische, Janez Klobasser in poddesetnik Jožef Krisper, kljub visoki starosti. So v 58., 59. oziroma 60. letu in so se svoj čas udeležili okupacije Bosne in Hercegovine, Knische in Krisper pri 27. pešpolku, Klobasser pri 2. ženijskem polku. Od septembra v težavnih razmerah najzanesljiveje in najnatančneje, hrabro in radi opravljajo svojo službo. Čeravno zelo stari, so s prostovoljno prijavo za službo na fronti pokazali lep vzgled patriotičnega mišljenja. Njega Veličanstvo je blagovolil to najmilostneje priznati s tem, da jim je bil podeljen zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje, za podčastnike zelo redko najvišje odlikovanje.

Sv. oče o svetovni vojni. Sveti oče je imel v tajnem konzistoriju na kardinale nagovor; v nagovoru je rekel, da je njegovo pisanje na narode v vojni in njihove poglavarje bilo sicer spoštljivo sprejeto, pa žal ni imelo pričakovanih dobrotnih posledic. Edina pot k miru je direktna in indirektna izmenjava mnenj z dobro voljo in brez predsodkov; izločiti je treba krivične in nemogoče zahteve in v slučaju potrebe dovoliti poštene kompenzacije. Potrebno je, da ena kakor druga stranka v marsikateri točki odneha. Take privolitve naj bi vsakdo rad storil, če tudi stanejo žrtve, da mu ne bo treba pred Bogom in ljudmi nositi strašno odgovornost za nadaljevanje brezprimerne moritve. Sedanji položaj papeža je tudi slehernemu pokazal, da cerkev nima potrebne prostosti. Tudi življenski položaji svete stolice so se poslabšali.

Vojnopoštni zavoji s prepovedano vsebino in pomanjkljivim ovojem. Opazilo se je, da se kljub ponovno izdanim prepovedim pridajajo v zavoj tudi lahko skvarljive reči, kakor svež kruh, potice; strd, sveže sadje, zlasti grozdje, svež sir, smetana, surovo maslo, paradižna jabolka, ocvrto meso, perutnina, vseh vrst masti, moka, kolački, fige, surova jajca, celó surova repica in kisló zelje, nadalje tudi vseh vrst alkoholne pijače, vžigalice in druga roba. Te reči dospejo pokvarjene, torej nevezitne, in skvarijo tudi druge priložene reči, kakor tobak, opravo, toplo perilo itd., tako da je vsa pošiljatev za nič. S tem pa se zaledju odtegne velika množica živil in potrebščin. Vojnopoštni zavoji se brezskrbno in površno napravljajo, pogostoma se namesto v voščeno platno zavijajo v papir, se slabo ali celó nič ne zvežejo; uporabljajo se kiščice s čisto slabimi deščicami, slabo zabite. Tudi kiščice morajo biti povezane. Iz takih slabo napravljenih pošiljatev pada vsebina ven in gre za prejemnika v izgubo. Naslovi se napišejo le pomanjkljivo ali se pišejo le s svinčnikom ali rdečim štiftom, naslovni listki se ne lepijo na zavoj, ampak se pritrjujejo le s pečatnim voskom in torej odpadajo, ravnotako nezadostno pritrjene naslovne zastavice. Povečini tudi naslovov odpošiljatelj ni na pošiljativah, tako da takih zavojev ni mogoče ne dostaviti, ne pošiljatelju vrniti. V vsak vojnopoštni zavoj (zaboj) je znotraj na vrhu priložiti prepis naslova, da je vendar mogoče dognati naslovljenca, če se naslov na zavoju zabriše, postane nečitljiv ali odpade. Vžigalice se ne sme pošiljati, ampak le kresila. Še nedavno je zopet zgorel naložen vojnopoštni voz z vsemi pošiljativami vred, kar je bilo mogoče le na ta način, da se je ena ali več pošiljatev vnelo. Brezvestnost poedinca je oropala mnogo vojakov namenjenih jim daril. Vzroka, zakaj toliko zavojev ne pride v roke pravih prejemnikov, torej ni iskati v pomanjkljivi upravi pri vojni pošti, kakor se čestokrat tjavendan sodi, ampak je pripisovati le odpošiljateljem samim, ki še vedno nočejo uvidevati, da so bili vsi predpisi

o vsebini in zavoju vojnopoštnih paketov izdani le v interesu odpošiljalcev in prejemnikov. Dolžnost vsakega posameznika je, da te predpise natančno izpolnjuje. Le potem bo mogoče še znaprej dopustiti promet z vojnopoštnimi pošiljativami.

Od mrtvih vstal. S Strmca se nam poroča: Gotovo bo zanimal tudi širšo javnost dogodek, ki smo ga letos Strmčani doživeli. Bilo je koncem aprila, ko je dobil tukajšnji kmet Jožef Kavališek s severnovzhodnega bojišča sožalno pismo z obvestilom, da je tam dne 9. aprila njegov sin Franc dobil strel v glavo ter vsled tega dne 11. istega meseca preminul. Podpisan je bil nek Friderik Asselty, takrat poveljnik 9. stotnije 7. pešpolka. Vsa tukajšnja župnija je žalovala za padlim dvajsetletnim junakom. Mine poldrugi mesec, in oče dobi drugo pismo. Toda silno se zavzame, ko vidi, da mu jo je pisal njegov med mrtve šteti sin iz neke bolnišnice na Ogrskem s poročilom, da je bil hudo ranjen, zdaj pa je že nekoliko okreval in da upa v kratkem priti domov, kamor se je v resnici vrnil meseca junija z globoko luknjo v čelu ter s kroglo v glavi. Ko je bil zadet, šteli so ga celo njegovi sobojevniki med mrtve, šele ko bi imel biti pokopan z drugimi padlimi, se je opazilo, da še živi. Imenovani Bornikov Francej, ki je oslepel na enem očesu vzbuja izredno zanimanje pri zdravnikih, ki trde, da mu bo isto oko čez nekaj časa izpadlo in da bo potem rešen krogle, ki zdaj še zbada na njegove možgane. Vse se čudi njegovi veseli, dovtipni in krepki naravi ter veliki spretnosti, ki jo razodeva zlasti kot posredovalec pri prodaji prašičev.

Medgorje. (Smrtna kosa.) Mnogokrat nas je letos že posetila bela žena in razredčila našo moško vrsto. Mnoge je zasačila na bojiščih, trdnostjoče na braniku domovine — a mnogim je pretrgala nit življenja na njihovih domovih. Kljub temu, da so nam delavne moči toli potrebne, je odložil na poziv smrti za vselej svoje orodje p. d. Užnik na Rutah, Šimen Riepan, mizar. Bil je priden, delaven — mirna in pobožna duša. Star 56 let, je zapustil ženo in 6 otrok. Kratka, a močna je bila njegova bolezen; umrl je na koliki. Kmalu za njim pa je umrl njegov sosed Ignacij Janšic, p. d. Dobrnjak na Rutah, star 72 let. Rojen je bil v Čajncih l. 1843.; oženjen, oče 9 otrok. Bil je zaveden Slovenec, kar je kazal pri volitvah. Vestno je izvrševal svojo službo kot trinajstletni cerkveni ključar. Nahuha mu je prikrājšala življenja tek. Previden je umrl dne 25. novembra. — Skupno sta obdelovala polje kot soseda — kot soseda bodeta počivala skupno — ter čakala vstajenja.

Stare rane, pri katerih se bolečine ponovijo, naj se obvežejo s Fellerjevimi bolečin tolažečim, antiseptičnim, razredčenim rastlinskim esencijskim fluidom z zn. „Elsa-fluid“. 12 steklenic pošlje franko za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 67 (Hrvaško). Naj bi bilo vedno pri hiši. Mnogo priznalnih pisem. (u)

100 litrov domače pijače!

osvežuje in gasi žejo, vsak si more z malimi stroški sam izdelovati. V zalogi so: Ananas, jabolka, grenadine, maline, muškatne hruške, pomaranče, dišeča perla, višnje. Ponesreči se nikdar. Te domače pijače se poleti zauživajo lahko ohlajene in pozimi tudi gorke, namesto ruma in žganja. Tvarina z natančnim predpisom stane K 4.50 franko po povzetju. Na 5 takih porcij dam eno porčijo zastoj. Za gospodarstva, tovarne, večje gospodinjstvo, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker delavca poživlja in ga ne opoiji in njegovi delavni moči ne škoduje.

Janez Grolich,
Engel-drogerija v Brnu št. 638, Moravsko.

500 kron!

Vam plačam, če Vaših kurjih očes, bradavio, trde kože ne odstrani Ría balzam v 3 dneh brez bolečin s korenino vred. Cena lončku z zajamčujočim pismom K 1.—; 3 lončki K 2.50, 6 lončkov K 4.50. **Kemeny, Kaschau (Kassa), I.,** poštni predal 12/8, Ogrsko.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.